

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 23.10.1970, sp. zn. 5 Co 225/70, ECLI:CZ:NS:1970:5.CO.225.1970.1

Číslo: 50/1971

Právní věta: Ak nárok na dávku podľa predpisov o sociálnom zabezpečení uplatňuje občan, ktorý je pracovne činný v JRD, hoci nie je členom JRD ani v pracovnom pomere s JRD, treba ešte zisťovať, či splňuje podmienky pre vznik a priznanie nároku podľa ustanovenia § 2 zákona č. 103/1964 Zb.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 23.10.1970

Spisová značka: 5 Co 225/70

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Jednotná zemědělská družstva, Přezkum správních rozhodnutí, Řízení před soudem, Sociální zabezpečení

Předpisy: 99/1963 Sb. § 221

§ 244

§ 249 101/1964 Sb. § 11 103/1964 Sb. § 2

§ 4

§ 44

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 50/1971 sb. rozh.

Ak nárok na dávku podľa predpisov o sociálnom zabezpečení uplatňuje občan, ktorý je pracovne činný v JRD, hoci nie je členom JRD ani v pracovnom pomere s JRD, treba ešte zisťovať, či splňuje podmienky pre vznik a priznanie nároku podľa ustanovenia § 2 zákona č. 103/1964 Zb.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR z 23. 10. 1970, [5 Co 225/70](#))

Správa dôchodkov zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku s tým, že nespĺňa podmienku pre priznanie tohto dôchodku podľa ustanovenia § 11 ods. 1 prípadne ods. 3 zákona č. 101/1964 Zb. Navrhovateľ totiž prestal pracovať v roku 1957 a vek potrebné pre priznanie nároku na starobný dôchodok dosiahol až dňa 15. 10. 1967.

Navrhovateľ podal návrh na preskúmanie uvedeného rozhodnutia, na jeho zrušenie a na priznanie

starobného dôchodku. Uviedol, že od roku 1957 je pracovne činný na JRD v B., kde bol poverený vyberaním poplatkov pri vyvážaní štrku a piesku a hájením prilahlých pozemkov JRD. Za túto činnosť bol aj odmeňovaný a to tak, a že mu prináležalo 25 % z dosiahnutej tržby za štrk a piesok a okrem toho mu JRD pridelo 80 árov poľnohospodárskej pôdy, z ktorej bral pôžitky. Domnieva sa, že šlo o zamestnanecký pomer a že má nárok na priznanie starobného dôchodku.

Krajský súd v Bratislave svojím uznesením potvrdil rozhodnutie odporcu. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že navrhovateľ síce získal 25 rokov zamestnania, avšak od jeho skončenia do dosiahnutia veku 60 rokov uplynulo viac ako dva roky, takže nespĺňa podmienku podľa ustanovenia § 11 ods. 5 zákona č. 101/1964 Zb.; navrhovateľ napokon nebol v pracovnom pomere u JRD, takže pokiaľ v JRD pracoval, nemožno mu túto dobu zhodnotiť ako dobu zamestnania. Práve tak nemôže nič vyzískať z ustanovenia § 2 zákona č. 103/1964 Zb., pretože podľa ustanovenia § 44 citovaného zákona sa vyžaduje pre vznik nároku na starobný dôchodok 25 rokov pracovnej činnosti a dovŕšenie 60 rokov veku v dobe trvania sociálneho zabezpečenia. Keďže navrhovateľ nebol v JRD poistený, nespĺňa ani túto podmienku a nemá preto nárok na priznanie starobného dôchodku podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení družstevných roľníkov.

Najvyšší súd SSR na odvolanie navrhovateľa zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Z odôvodnenia:

Vznik nárokov na dávky podľa predpisov o sociálnom zabezpečení (či už podľa zákona č. 101/1964 Zb. alebo zákona č. 103/1964 Zb.) nemožno u občanov trvale pracujúcich v JRD viazať len na podmienku trvania pracovného pomeru, prípadne na vznik a trvanie členského pomeru člena JRD podľa Vzorových stanov. Ak občan, ktorý nie je ani zamestnancom ani členom JRD a je pritom pracovne činný v JRD, si nárokuje dávku podľa predpisov o sociálnom zabezpečení, treba skúmať, či nespĺňa podmienky pre vznik a priznanie nároku podľa ustanovenia § 2 zákona č. 103/1964 Zb. Ustanovenie § 2 citovaného zákona kladie v právnej úprave sociálneho zabezpečenia družstevných roľníkov na rovnakú úroveň aj tých občanov, ktorí trvale pracujú v družstve a nie sú dosiaľ jeho členmi, ani nie sú k nemu v pracovnom pomere. Za trvale pracujúceho občana v družstve sa považuje ten, ktorý vykonáva práce v družstve sústavne a pravidelne a podrobuje sa pracovným príkazom družstva. Z takýchto vzťahov medzi pracovníkom a družstvom vzniká pre tohto pracovníka sociálne zabezpečenie, a to dňom, ktorým začal pre družstvo trvale pracovať. Vyplýva to z ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 103/1964 Zb.

V danom prípade však súd prvého stupňa nepostupoval pri zisťovaní skutkového stavu podľa uvedených zákonných ustanovení. Nezisťoval podrobne rozsah a náplň pracovnej činnosti navrhovateľa z hľadiska jeho výkonu práce v družstve, ani to, či a v akom rozsahu sa navrhovateľ podroboval pracovným príkazom družstva a či navrhovateľ vykonával práce v družstve v minimálnom rozsahu podľa ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 103/1964 Zb.

Nezistenie týchto skutočností, rozhodujúcich pre vznik sociálneho zabezpečenia a tým aj pre nárok na dávku, mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, čo bolo dôvodom na zrušenie rozhodnutia súdu podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a) O. s. p.